

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	7
İÇİNDEKİLER	9
KISALTMALAR	13
GİRİŞ	15

BİRİNCİ BÖLÜM

ŞİRKET İHLALLERİNE KARŞI ULUSLARARASI İNSAN HAKLARI HUKUKUNDA KORUMA SAĞLANMASININ TEMELLERİ VE KAVRAMSAL ÇERÇEVE

A. İş Dünyası ve İnsan Haklarına İdeolojik Temelli Yaklaşım.....	19
1. Liberalizm	19
2. Kapitalizm	21
3. Sosyal Devlet ve Gömülü Liberalizm	24
B. Devleşen Yapı: Şirket	27
1. Tarihte Şirket.....	27
2. Şirketlerin Yükselişi	30
3. Şirket Türleri.....	33
C. Şirketlerin İnsan Hakları İhlalleri	36
D. Küreselleşme ve İnsan Haklarının Korunması	42
E. Şirketler ve İnsan Hakları: Hukuki ve Ahlâki Sorumluluk Teorileri	46
1. Metodolojik Bireycilik.....	46
2. Yapısal Kısıtlama.....	49
3. Yapısal Pragmatizm	50
4. Yapısal İşlevselcilik.....	51
F. İş Dünyası ve İnsan Hakları: Yükümlülük ve İlişkili Kavramlar	54
G. Uluslararası İnsan Hakları Yükümlülüklerinin İş Dünyasına Genişletilmesi Tartışması	59
1. İnsan Haklarının Doğasına ve Tarihsel Arka Planına İlişkin Değerlendirmeler	59
2. Uluslararası Hukuk Kişiliğine İlişkin Görüşler.....	62
3. Ekonomik Argümanlar	68
a. Hissedar Önceliği Görüşü	68
b. Kâr Maksimizasyonu Görüşü	70

4. Dış Politikaya İlişkin Argümanlar.....	72
5. Pragmatik Görüş	74
6. Değerlendirme.....	76
H. Şirket Faaliyetleri Sebebiyle Devletlerin İnsan Hakları Yükümlülüğü	77
1. Dikey Etki	79
2. Yatay Etki	81
İ. İş Dünyası ve İnsan Hakları: Gelişmekte Olan Devletlerde Yönetim Boşluğu (Governance Gaps)	82

İKİNCİ BÖLÜM

ULUSLARARASI HUKUK ÇERÇEVESİNDE İŞ DÜNYASI VE İNSAN HAKLARI

A. Genel Olarak	87
B. İş Dünyası ile İlgili Uluslararası İnsan Hakları Standartları	89
1. OECD Çok Uluslu Şirketler Rehberi	89
2. ILO Çok Uluslu İşletmeler ve Sosyal Politikaya İlişkin İlkeler Üçlü Bildirgesi	95
3. BM Küresel İlkeler Sözleşmesi	98
4. BM İş Dünyası ve İnsan Haklarına Dair Rehber İlkeleri	102
C. Uluslararası Andlaşmalar Kapsamında Şirketler ve İnsan Hakları	112
1. Mevcut İnsan Hakları Andlaşmaları Kapsamında Şirketlere Yükümlülük Atfedilmesi Arayışı.....	115
a. İkiz Sözleşmeler	118
b. Temel ILO Sözleşmeleri	120
c. Bölgesel İnsan Hakları Sözleşmeleri	122
aa. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi	123
bb. Amerikan İnsan Hakları Sözleşmesi	125
cc. Afrika İnsan ve Halkların Hakları Şartı.....	128
2. Yeni Bir Andlaşma Yoluyla Şirketlere İnsan Hakları Yükümlülükleri Yükleme Çalışmaları.....	131
a. BM Ulusötesi Şirketlere İlişkin Davranış Kuralları Düzenleme Çalışmaları	132
b. BM Ulusötesi Şirketlerin ve Diğer Ticari İşletmelerin İnsan Hakları Konusundaki Sorumluluklarına İlişkin Normlar	135
c. İş Dünyası ve İnsan Hakları Andlaşmasına İlişkin Müzakere Süreci ve Taslaklar	145
D. Uluslararası Teamül Hukuku Kapsamında Şirketler ve İnsan Hakları	155
E. Hukuk Genel İlkeleri Kapsamında Şirketler ve İnsan Hakları.....	162

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

ŞİRKET KAYNAKLI İNSAN HAKLARI İHLALLERİNE KARŞI ULUSLARARASI DÜZEYDE ETKİLİ BİR KORUMA SAĞLANMASI SORUNSALI

A. Hukukta Etkililik	167
B. İş Dünyası ve İnsan Hakları Alanında Etkililik Değerlendirilmesi.....	170
1. Uluslararası Normların Bağlayıcılık Kapsamında Değerlendirmesi.....	171
2. İş Dünyasında İnsan Haklarının Korunması: Uluslararası Perspektifte Yargı ve Yargı Dışı Mekanizmaların Etkililiği	184
a. Bölgesel ve Uluslararası Yargı Mekanizmalarının Etkililiği	184
aa. Bölgesel Yargı Mekanizmalarının Etkililiği.....	184
bb. Uluslararası Yargı Mekanizmalarının Etkililiği	187
b. Yargı Dışı Şikâyet Mekanizmalarının Etkililiği	193
aa. Devlet Temelli Yargı Dışı Şikâyet Mekanizmalarının Etkililiği	197
bb. Devlet Temelli Olmayan Şikâyet Mekanizmaları.....	209
3. İnsan Hakları Durum Tespitinin Etkililiği.....	218
C. İş Dünyası ve İnsan Hakları Alanında Uluslararası Hukukun Ulusal Düzenlemelere Etkisi ve Bunların Etkililiği.....	227
D. İş Dünyası ve İnsan Hakları Bağlamında Uluslararası Hukukun Etkililiğinin Önündeki Engeller	236
1. Şirket Gücü/ Şirket Lobiciliği.....	236
2. Uluslararası Hukukun Doğasından Kaynaklanan Bazı Engeller.....	248
3. Devletlerin İş birliğinin Yetersizliği ve İsteksizliği	250
4. Diğer Nedenler	257
E. İş Dünyası ve İnsan Hakları Alanında Etkililiğin Sağlanabilmesi için Çözüm Önerileri.....	258
SONUÇ	269
KAYNAKÇA	275